

Maija Kaukonen
päätoimittaja, Finnanest-lehti

Uusi syntymäpäivä

Saimme tilaisuuden haastatella ihmistä, jolle uusi sydän on mahdollistanut elämän jatkumisen. Finnanest kiittää haastattelusta!

Armi Sundström, on ilo ja kunnia saada haastatella sinua Finnanest-in Elinsiirrot-teemanumeroon.

Minkälaista elämäsi oli ennen elinsiirtoa?

Olen nuoresta iästä lähtien ollut aktiivinen liikkuja. Lapsena asuimme siten, että koululle oli kahdeksan kilometriä matkaa. Osan matkasta pääsi bussilla, mutta kesäaikana lähimmälle bussille oli seitsemän kilometriä ja jos jonnekin halusi mennä, niin matka piti

Kun soitto tuli, en pelännyt.

kävellä. Aikuisena olen harrastanut urheilua monipuolisesti: suunnistusta, hiihtoa ja juoksua. Ehdin juosta yhden maratoninkin.

Sairastumiseni alkoi vuonna 2005. Olin väsynyt noin viikon ajan, enkä meinannut päästä sohvalta ylös. Kävin lääkärissäkin, mutta minua ei aluksi tutkittu sen tarkemmin. Vasta viikon päästä oireeni otettiin tosisaan. Tuolloin syketasoni oli yli 200 ja minut siirrettiin Lohjan sairaalaan hoitoon. Siellä vuodeosastolla ollessani sain sydänpysähdyksen, jonka jälkeen minut siirrettiin Meilahden sairaalaan jatkotutkimuksiin.

Sain diagnoosiksi dilatoivan kardiomyopatian, jonka syy jäi avoimeksi. Olen aina ollut liikunnal-

linen. Olin huolissani oliko runsas liikunta väsyttänyt sydämeni, mutta minulle vakuutettiin, että tilanne oli ennemminkin päinvastoin. Aktiivinen liikkumiseni saattoi siirtää oireitteni alkamista.

Vuonna 2010 sain lisäksi sydän-sarkoidoosin. Sitä yritettiin hoitaa kortisonilla, joka ei sopinut minulle lainkaan. Lihakset kipeytyivät ja jalat pettivät alta.

Sydämen vajaatoiminta eteni siten, että vuonna 2012 pystyin kävelemään enää viiden metrin matkan. Tällöin minulle ehdotettiin sydämen ulkoisen pumpun laittamista. Sain HeartWare -pumpun ja olin neljäs potilas Suomessa, jolle asennettiin tällainen vyötäröllä mukana kulkeva pumpu.

Ulkoisen pumpun avulla vointini koheni. Pystyin taas liikkumaan paremmin ja juuri ennen siirtoa oli kävelymatkani lisääntynyt viidestä metrillä muutaman kilometrin lenkkeihin. Lisäksi kävin kuntosalilla ja jumpassa.

Miten koit siirron? Pelottiko?

Sain uuden sydämen 8.10.2014. Se on minulle uusi syntymäpäivä. Kun soitto uudesta sydäimestä tuli ja minut pyydettiin Meilahden sairaalaan, en pelännyt. Olin tutustunut leikkaavaan kirurgiiin jo ennen leikkausta, sillä hän oli hoitamassa minua myös pumpu-

hoidon aikana. Luotin kirurgiin ja tiimiin.

Teho-osastolla muistan olleeni horroksessa. Näin kaikenlaisia unia, vuoroin olin Virossa ja vuoroin virolaiset olivat täällä. Aina kun laitoin silmät kiinni, oli ihan kuin olisin ollut veden alla ja katossa oli kaikenlaisia

3 000 m kävely Newcastle'n MM kisoissa. Kuva Esko Sohlo, 2019.

Armi Sundström

Ikä: 67 vuotta

Ammatti: eläkkeellä oleva projektipäällikkö vakuutusyhtiöstä

Perhetilanne: leski; kaksi lasta ja viisi lastenlasta

Harrastukset: liikunta eri muodoissaan

Luganon EM -kisoissa. Kuva Esko Sohlo, 2018.

mönkiäisiä ja karvaisia olentoja. Kun avasin silmäni, ne katosivat, mutta kun laitoin silmät kiinni ne taas palasivat. Se oli hyvin omituista. Olennot eivät pelottaneet minua ja jotenkin vain kuuluivat asiaan.

Vietin teho-osastolla yhteensä kahdeksan päivää, joista kaksi päivää oli ylimääräistä sen vuoksi että vuodeosastolla ei ollut tilaa. Varsinaiset muistikuvat minulla on teho-osastolla muutamasta viimeisestä päivästä.

Miten elämäsi muuttui?

Kävin lähellä kuolemaa jo sairastumiseni alkuaikoina, kun sain sydänpysähdyksen.

Selvästi asioiden arvostus muuttui. Etenkin perheen tärkeys nousi. Entiset ystävät ja työtoverit, joihin olin pitänyt yhteyttä jäivät vähän sivummalle. Tärkeiksi nousivat vertaispotilaat ja potilasyhdistystoiminta. Tosin jo sydänpumpun kanssa liityin yhdistykseen (Sydän- ja Keuhkosiirrokkat – SYKE ry) ja aloin järjestää toimintaa. Ja jo silloin järjestin pumppulaisille vertaistapaamisia ja myöhemmin pari kurssia vuodessa. Tällöin potilaat voivat tavata asiantuntijoita sekä toisia vertaisiaan.

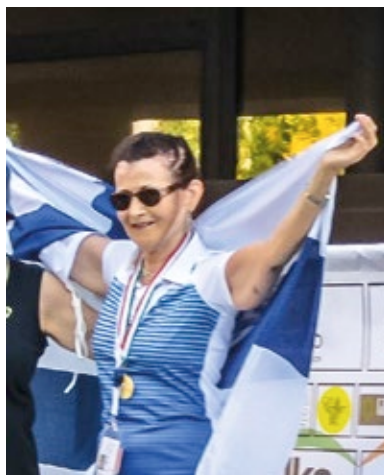
Missä tahdissa voitisi palautui siihen, mitä se nyt on?

Luulen että aika pian ensimmäisen vuoden jälkeen. Pääsin taas urheile-

maan ja olin vuonna 2018 yleisurheilun Euroopan mestaruuskisoissa Italiassa. Osallistuin neljän kilometrin maastojuoksuun, pituushyppyyn, kuulantyyntöön, pallonheittoon ja viestiin.

Tuliko kisoista menestystä?

Sain yhteensä neljä kultamitalia ja yhden pronssimitalin. Kultaa tuli maastojuoksussa, pituushyppäyssä, kuulantyyntönsä ja pallonheitossa. Viestistä saimme pronssimitalin. Lisäksi vuonna 2019 olimme Newcastlella yleisurheilun maailmanmestaruuskisoissa. Sieltä sain pituudessa hopeaa ja 100 metrin

Luganon EM kisoissa. Kuva Esko Sohlo, 2018.

juoksusta pronssia. Näiden lisäksi osallistuin 3 000 metrin kävelyyn, kuulantyyntöön ja pallonheittoon.

Koetko että elämässäsi on nykyisin rajoitteita?

Ainoa rajoite mikä minulla on, on se, että olen saanut reiän valtimon ja laskimon välille. Se on kertaalleen korjattu, mutta siellä on vielä korjattavaa. Sen uusi korjaus odottaa koronavirusepidemian väistymistä.

Minkä olisit halunnut menevän toisin?

Vieläkin minua mietityttää miten asiat olisivat menneet, jos aivan sairauden alkuvaiheessa minut olisi tutkittu perusteellisemmin: olisiko varhaisempi tutkiminen auttanut vai oliko tilanne joka tapauksessa jo vaikea heti oireiden alkaessa?

Huomasitko anestesia lääkäriä?

Silloin kun leikkaus alkoi, näin anestesiahoitajat ja myöhemmin lääkäri tuli paikalle. Teho-osastolla tunnistin tutun kirurgin pumppuhoidon ajalta, mutta muista lääkäreistä en tiennyt keitä he ovat.

Mitä terveisiä haluaisit kertoa siirtotiimille?

Minulla meni kaikki hyvin. Saan olla tyytyväinen, että asun pääkaupunkiseudulla. Meilahdessa kaikki toimii. ■